

Fiskální iluze - nejen nedokonalá
informovanost nýbrž vědomé
zatemňování (?)

model monopolistického státu

- Do jaké míry lze vysvětlit současné fiskální instituce prostřednictvím hypotézy, že jsou konstruovány „vládnoucí třídou“, elitou v zájmu minimalizovat odpor plátců daní?
- Fiskální instituce mají vytvářet soubor iluzí?!

Iluze na straně ukládání daní (Puviani)

- použití příjmů z majetku ve veřejném vlastnictví
- selektivní spotřební daň - pokud již nějakou dobu trvá
- veřejný dluh
- financování prostřednictvím inflace
- falešné sliby ohledně délky výdajových programů

Další triky

- kdo vyhraje, ten platí pití \Rightarrow daně z převodu nemovitostí, dědictví a darů
- vybírání poplatků za „služby“ v případě příjemných událostí (oddávací poplatek, lovecký lístek...)
- hrozby katastrofou
- složitost systému
- nejistý dopad daňového břemene

fiskální iluze ve veřejných výdajích

- utajovat, utajovat, utajovat
- neinformovanost veřejnosti

funguje to tak i v demokratickém modelu ?

- tedy v modelu, kde je daňová strana propojená s výdajovou tak, aby jednotlivci mohli “nakupovat” veřejné statky takovým způsobem, že jejich volby mezi těmito veřejnými statky a statky dodávanými v rámci soukromotržního procesu budou co nejvíce “neutrální” a “nezkreslené”.

neoklasická ekonomie

- místo toho přišla s daňovým principem “nejmenší celkové oběti”, (F. Edgeworth a A. Pigou).
- je velmi podobný principu Puvianiho fiskální iluze, neboť jaký jiný účel má vytváření iluzí než minimalizaci celkové oběti či zatížení poplatníka a tím minimalizaci jeho odporu?

oddělení daňové a výdajové stránky rozpočtů

- naznačuje nedemokratické prostředí. V demokratickém prostředí není vhodné uplatňovat jako základní princip organizace fiskální soustavy ani “nejmenší celkovou obět” ani “minimalizaci pocítovaného břemene prostřednictvím iluzí”.

v realitě se objevuje zejména:

- srážkami odváděná daň z příjmů ze závislé činnosti
- snižování mezních sazeb v horních daňových pásmech
- příspěvky na sociální zabezpečení
- zdanění příjmů právnických osob

dost teorií, co ukazuje výzkum?

- kolik toho jednotlivci vědí? (nakolik dokáží odhadnout svou daňovou povinnost)
 - *Enrickovy studie*
 - *Wagstaff*
 - *Schmöldersův průzkum*
 - *Robert Ferber*

- nakolik odhadují užitky?
 - *Průzkum londýnského The Institute of Economic Affairs.*

Předvídatelnost volby?

- Do jaké míry volí jednotlivci mezi danými veřejnými alternativami na základě kritérií, která lze objektivně měřit ?
 - *Michiganské studie*
 - *Wilson-Banfieldovy studie*
 - *Gillespieova studie*
 - *Davisovy studie*

Vliv politického a fiskálního uspořádání

- *Forbesova studie*

- vysvětlování rozdílné úrovně veřejných výdajů v různých státech

- x_1 - počet jednotek veřejné správy na hlavu

- x_2 - stupeň závislosti státu na zdrojích poskytovaných federální vládou

- x_3 - stupeň závislosti místních orgánů na zdrojích daného státu

- x_4 - stupeň lokální autonomie ve výdajích

- x_5 - stupeň lokální daňové autonomie

- x_6 - stupeň závislosti na nepřímém zdanění (ve státním systému).